

THỰC TRẠNG VỀ CÔNG TÁC THƯ VIỆN TRƯỜNG HỌC TẠI QUẬN 8

VÕ NGỌC THÀNH

Phó Trưởng Phòng Giáo dục quận 8 Tp. HCM

Hoạt động thư viện và thực hành thí nghiệm trong nhà trường phổ thông là những hoạt động tất yếu trong phương thức đào tạo hiện nay. Từ khi có những quan điểm đổi mới của Đảng đã thực sự tác động mạnh mẽ vào sự phát triển của toàn xã hội, trong đó có sự phát triển của nhà trường phổ thông và từ chủ trương – yêu cầu của Nghị quyết Trung ương II khóa VIII, Nghị quyết số 40/2000/QH10 được Quốc hội khóa X kỳ họp thứ 8 thông qua ngày 9-12-2000 về Đổi mới chương trình giáo dục phổ thông, sự nghiệp giáo dục đã có những thành tựu mới, nhiều trường mới được xây dựng, bộ mặt các trường ngày càng khang trang, môi trường sư phạm ngày càng phát triển.

Đó là sự phát triển về qui mô và cơ sở vật chất trường lớp, tuy nhiên trang thiết bị bên trong như sách, thiết bị thực hành thí nghiệm, phương tiện dạy và học và các điều kiện hoạt động ngoại khoá còn nhiều thiếu thốn so với yêu cầu hiện nay.

Công tác thư viện trường học đã có những bước tiến bộ đáng kể, nhiều trường phổ thông đã phát huy mọi khả năng có được để tăng cường trang bị , phấn đấu xây dựng thư viện đạt chuẩn.

I. THỰC TRẠNG THƯ VIỆN TRƯỜNG HỌC TẠI QUẬN 8

Trong những năm qua, được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo, ngành giáo dục đã đầu tư rất nhiều về cơ sở vật chất trường học trong đó có thư viện trường học. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện công tác thư viện trường học tại quận 8 có những thuận lợi và khó khăn như sau :

1. Thuận lợi

Được sự quan tâm của lãnh đạo các cấp quản lý giáo dục, sự nhiệt tình và trách nhiệm cao của đội ngũ cán bộ thư viện nên công tác thư viện hoạt động thuận lợi đáp ứng được việc phục vụ dạy và học của giáo viên học sinh trong từng năm học.

- Về nhân sự : Tất cả các trường đều bố trí giáo viên làm công tác thư viện, đa số cán bộ thư viện là giáo viên lớn tuổi kiêm nhiệm nên có ưu điểm là nhiệt tình, cẩn thận.

- Về cơ sở vật chất : Hầu hết các trường đều lấy phòng học gần văn phòng nhà trường để bố trí sắp xếp làm thư viện trường học, về diện tích đảm bảo được yêu cầu tối thiểu.

Ngoài kinh phí được cấp hàng năm còn được sự tài trợ của Tổ chức Tâm nhìn Thế giới, sự đầu tư của các Dự án Giáo dục cơ bản hàng năm cho các đơn vị giáo dục (trang bị mới, bổ sung sách và các trang thiết bị), đáp ứng được một phần yêu cầu về cơ sở vật chất thư viện trường học tại quận nhà.

2. Khó khăn

- Về nhân sự : Tuy cán bộ thư viện là giáo viên kiêm nhiệm có nhiệt tình nhưng hạn chế là chưa biết về nghiệp vụ thư viện, chậm chạp, thiếu linh hoạt, việc bố trí nhân sự lại thường xuyên thay đổi đã ảnh hưởng đến việc đào tạo bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ thư viện.

Do nhân sự phụ trách kiêm nhiệm, thiếu sự ổn định nên việc đào tạo và bồi dưỡng nghiệp vụ bị hạn chế . Cán bộ thư viện hiện nay thường hoạt động ở mức giữ gìn và bảo quản kho sách, việc phát huy nghiệp vụ đúng vai trò của người cán bộ thư viện chưa đạt yêu cầu.

Dù rằng Phòng Giáo dục yêu cầu hiệu trưởng các trường bố trí nhân sự phải tính đến việc phục vụ công tác thư viện lâu dài để tránh ảnh hưởng đến việc đào tạo và bồi dưỡng nghiệp vụ thư viện. Nhưng tình hình thực tế vẫn biến động liên tục là do chỉ tiêu biên chế, do chế độ chính sách đối với cán bộ thư viện nên ít người muốn đảm nhận công việc này.

Về trang thiết bị chuyên dùng : Trong thư viện hầu như sử dụng tủ, kệ, giá cũ, bàn ghế chưa đúng với qui định của Bộ, diện tích phòng đọc sách nhỏ ít thu hút được giáo viên và học sinh thường xuyên đến đọc sách; các trường tiểu học thực hiện tủ sách lưu động tại lớp cho các em.

Các phương tiện khác phục cho thư viện như máy vi tính, các phương tiện nghe nhìn, máy hút ẩm, hút bụi, máy điều hoà, máy phô tô ... hầu như chưa đáp ứng được.

Hiện nay do kinh phí được khoán nên việc trang bị, bổ sung sách trong thư viện theo Thông tư 30/LBTC-GD (mức chi từ 6% đến 10% tính trên tổng ngân sách) rất hạn chế, nhà trường không thực hiện được. Riêng về sách nghiên cứu, tham khảo cho giáo viên hầu như chưa được trang bị mới, chỉ ưu tiên trang bị sách giảng dạy.

II. ĐÁNH GIÁ CHUNG

Phòng Giáo dục đã có những chỉ đạo sâu sát, phù hợp với yêu cầu chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo theo Quyết định 01/2003/BGD&ĐT và công văn 11185/SGD&ĐT. Tuy nhiên, do kinh phí ngân sách hạn chế nên việc xây dựng, củng cố và phát triển thư viện đang ở mức bình thường chưa đạt được theo mục đích yêu cầu đề ra.

Về cơ sở vật chất : Do áp lực học sinh ngày càng đông, số trường xây dựng mới hoặc cải tạo mở rộng chưa đáp ứng kịp nên một vài trường đã sử dụng hết các phòng làm phòng học, sử dụng những phòng nhỏ làm kho sách.

Một số đơn vị trường còn bố trí Phòng Thư viện và Thiết bị chung nên khó phát huy được tác dụng và chức năng riêng của hai phòng này.

Trang thiết bị chuyên dùng chưa đầy đủ, chưa đẹp.

Về nghiệp vụ : Đội ngũ làm công tác thư viện trường học chưa ổn định, sự quan tâm của hiệu trưởng về công tác thư viện trong nhà trường còn hạn chế nên việc tổ chức quản lý thư viện trong nhà trường chưa đạt hiệu quả cao.

Đội ngũ cán bộ thư viện còn yếu về nghiệp vụ do chưa được đào tạo chính quy và luôn thay đổi .

Tóm lại hiện nay 100% các trường đều có thư viện, trang bị sách, báo, tạp chí, các đồ dùng hàng năm bằng nhiều nguồn kinh phí (ngân sách cấp phát, cấp phát từ các dự án giáo dục, tài trợ của Tổ chức Tầm nhìn Thế giới, trường tự trang bị ...). Tuy nhiên, sự hỗ trợ và quan tâm đầu tư đó mới chỉ là một phần cơ bản đáp ứng yêu cầu tối thiểu phục vụ dạy và học hiện nay, chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển thư viện theo tinh thần chỉ đạo của Bộ Giáo dục – Đào tạo.

III. KIẾN NGHỊ

Để thực hiện đúng theo tinh thần Quyết định số 61/1998/BGD&ĐT ngày 06/11/1998 của Bộ Giáo dục – Đào tạo về việc ban hành qui chế về tổ chức và hoạt động thư viện trường phổ thông. Trong đó, người làm công tác thư viện trường học được gọi là giáo viên phụ trách thư viện. Do đó, đề nghị :

- Cán bộ làm công tác thư viện phải được đào tạo chính quy và được hưởng các chế độ chính sách như những giáo viên đứng lớp.

- Nên có phòng nghiên cứu cho cán bộ giáo viên và được trang bị đầy đủ các trang thiết bị như : có máy vi tính được nối mạng, có máy vi tính để giáo viên làm việc, có tủ sách nghiên cứu tương đối .

- Cần có Thông tư Liên Bộ Tài Chính – Giáo dục chỉ đạo về khoản kinh phí đầu tư cho thư viện trường học không phụ thuộc vào kinh phí khoán hoặc tỷ lệ phần trăm ngân sách được cấp mà phải đáp ứng các yêu cầu phát triển thư viện phục vụ dạy và học ngày càng tốt nhất nhằm nâng cao chất lượng dạy và học theo tinh thần Nghị quyết số 40/2000/QH10 được Quốc hội khóa X kỳ họp thứ 8 thông qua ngày 9-12-2000 về Đổi mới chương trình giáo dục phổ thông.

- Cần có cơ chế cho phép các trường vận động các tổ chức xã hội, các đoàn thể, phụ huynh học sinh ... xây dựng thư viện trường học.